

MŪSŲ LIETUVA

NR 28 (1354) XXVI. 1974 M. LIEPOS - JULHO 11 D. 70 centavų
Išleidimo data: 20 Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo, ESP Tel. 273 - 03-38

BRAZILIJA PASAULYJE

Brasilij.

Jau pasirašytas prezidento E. Geisel įstatymas, kuriuo sujungiamos Rio de Janeiro ir Guanabara valstybės į vieną. Iki šio mėnesio galo bus paskirtas pirmasis sujungtosios valstybės gubernatorius.

Pabrango doleris

Per paskutines dvi savaites jau antrą kartą vyriausybė pakėlė dolerio kainą. Parduodant dolerius bankui ar pinigų keitimo įstaigai, gaunama 6.845 kr., o perkant iš banku mokama 6.885.

Atsigrįdo iš Romos

Atsigrįdo iš Romos šv. Kazimieras parapijos įkūrėjas Jo. Em. Kardinalas Agnelo Rossi. Jis yra paskiriamas platinti kongregacijos prezidentas ir rūpinasi Bažnyčios reikalais visame pasaulyje, ypač šv. Mikalojaus kraštuose. Pokalbyje su žurnalistais jis pasakė, kad šv. Kazimieras, nors ir kalbasi su komunistinių kraštų atsiunčiamais pasuntiniais, bet jokių būdų nenusileidžia tuose dalykuose, kurie liečia tikinčiųjų laisvę išpažinti savo tikėjimą, turėti savo spaudą, mokyklas, seminarijas ir visa, kas reikalinga religiniam gyvenimui klestėti.

Policija saugojo

Stipriausia policijos apsauga buvo sutelkta Galeão aerodrome pasitinkant iš Europos grįžtančią Brazilijos futbolo rinktinę, laimėjusią tik ketvirtą vietą pasaulinėse rungtyne. Bijotasi futbolo garbintojų fanatikų užpuolimo. Iš šalies žiūrėti, tai atrodo vaikiška. Ir geriausia Olandijos komanda pralaimėjo Vokietijai. Bet ją pasitiko žmonės garbingai, iškilmingai. Ta komanda padarė, ką galėjo. Ir Brazilijos komanda lošė, kaip galėjo geriau. O kad pralaimėjo geresnei komandai, tai kokia čia negarbė? Negalima visada ir visur būti pirmuoju. Bet fanatikams to neišaiškinsi.

Argentina

Po prez. Perono laidotuvių vice prezidentui Izabelitai teko jo vieta ir pareigos. Dabar ji yra tikrasis Argentinos prezidentas. Jau turėjo pirmąjį visų ministrų pasitarimą. Paskui pasakė, jog vadovaudama vyriausybei ir kraštui, laikysiantis veliono Perono nustatytos linijos, tiek vidaus, tiek užsienio politikoje.

JAV.

Sklinda labai stiprūs gandai, jos atsisakysias savo posto Amerikos tikrai sėkmingas ir užtar nautai pragarsėjęs užsienio reikalų sekretorius Kissingeris. Jį nori įvelti į „dvokiančią Watergate“ prez. Niksono bylą. Esą jis liepęs sekti kaikurių aukštųjų valdinių telefoninius pasikalbėjimus, norėdamas susekti, kas jų išplepa valstybinės paslaptis laikraštiniams. Kissingeris sako, esą nieku čia dėtas. Bet iki tai įrodysi, praeis nemaža laiko, ir tuo tarpu spauda rašys, skleis visokius gandus ir tuo pakirs pasitikėjimą, reikalingą deryboms su kitomis valstybėmis.

Israelis puolė

Izraelio karo laivynas šią savaitę puolė tris Libano respublikos uostus: Sarafandą, Tirą ir Ras-Šaką. Izraelis stengiasi pateisinti puolimą sakydmas, kad iš tų uostų išplaukė laiveliai su teroristais, kurie Izraelyje žudė niekuo nekaltus gyventojus. Izraelio karo ministras pasakė, jog vyriausybė visada puls arabų teroristų lizdus Libane ar kur kitur ir juos naikins, jei vietos vyriausybės negali jų suvaldyti.

olandų karvės

LIMA. — Peru yra nutarusi investuoti 74 mil. dolerių veislinių pieningų karvių iš Olandijos importui. Žemės ūkio ministeris Enrique Valdez pareiškė apie tai ūkininkų susirinkime Paramongo provincijoje.

RIMTI REIKALAI ZELINOJE

Gerai laikraščiai turi duoti daug žinių iš vietos, iš tautos, ir iš pasaulio įvykių. Jie privalo iškelti, kas naudinga ir kenksminga višiomenei, nurodyti gresiančius pavojus tautos, tikinčiųjų dvasiniam ir kultūriniam gyvenimui. Pagaliau, katalikų kunigų leidžiamas laikraštis į visa tai turi žiūrėti V. Kristaus Evangelijos šviesoje. Tokiu laikraščiu M. Lietuva nuolat stengiasi būti, kiek tai leidžia jos labai kuklūs ištekliai.

Nors labai nenoriu, bet tiek kunigo, tiek laikraštiniuko sąžinė verčia pasisakyti labai nemaloniu reikalu.

Per paskutinius keletą metų labai nesveiki tiršti rūkai gaubia Zelinos kalne stovinčią lietuvių šventovę. Šiuo rašiniu nesimu spęst, iš kur ir kodėl tie „nesveiki rūkai“ kyla ir plečiasi. Tačiau būtina iškoti priemonių tuos rūkus kuo greičiau išsklaidyti, iš kur ir kaip jie bekiltų.

Būdamas įsitikinęs, jog „vieno blogio negalima nugalėti darant kitą blogį“, Dievo akivaizdoje klausiu — nejaugi nebėra pasekmingų priemonių LRK Šv. Juozapo Bendruomenės ir saleziečių nelemtai padėčiai tikrai garbingai krikščioniškai išspręsti? Yra. Tikrai yra. Bet tikrai tada, jei visi nuoširdžiai tikime, kad Išganytojo V. Jėzaus Kristaus Evangelijoje mums palikti pamokymai yra tikrai teisingi, geriausi ir juos visa širdimi panaudojame.

Kokia Išganytojo paskelbta tiesa būtų geriausia Zelinos problemai spręsti? Mano įsitikinimu šitai:

„PALAIMINTI TAIKDARIAI: jie bus vadinami Dievo vaikais“. (Mt. 5,9).

Kokiu būdu ta Kristaus tiesa yra geriausia priemonė šiuo atveju?

Žymus vyskupas šv. Petras Križologas taip aiškina šitą sakinį:

„Niekas nėra vertas Dievo vaiko vardo, kas neskleidžia santikos... Brolių santikos Dievas nori. Santika yra maloni Kristui. Ji yra tobulas šventumas, teisingumo taisyklė, geroji mokytoja, saugotoja dorovės ir visais atžvilgiais pagyrimo verta disciplina.“

„Santika yra meilės motina, santarvės ryšys ir aiškus tyros dvasios ženklas.“

Sodinti, ugdyti santiką yra iš pat pašaknų Dievo darbas, o ją naikinti — jo priešų užsiėmimas. Kaip santika yra iš Dievo, taip neapykanta yra iš velnio. Todėl neapykanta yra smerktina, nes Šv. Raštas sako: „Kas neapkenčia savo brolio, tas yra žmogžudys“ (1. Jo. 3,15).

„Štai, regite broliai, kodėl reikalinga mylėti santiką ir ją pala-

kyti — ji gimdo ir palaiko meilę. Iš Apaštalo gi jūš žinote, jog „Meilė yra iš Dievo“. Todėl, kas neturi meilės, tas yra be Dievo.

„Todėl, broliai, išlaikykime gilią santikos ryšiais suveržtą broliškumą; tejungia mus sveika viens kito meilė, uždengianti daugybę nuodėmių... VISOMIS JĖGOMIS PALAIKYKIME SANTAİKĄ, nes SANTAİKOJE VISADA YRA DIEVAS“. (Apie santiką, PL. 52,347, 348).

Kokie teisingi, kokios gilos išminties kupini tie švento vyskupo žodžiai ir kaip labai jie tinka Zelinai, (ir visų ginčų atvejams. Net ir padorus pagonis galėtų jais susižavėti.

Tų minčių įtakoje man atrodo, jog Zelinai reikalas iki šiol nėra išspręstas ir, atrodo, eina prie negarbingo, nekrikščioniško galo kaip tik todėl, kad kažkas prisėjo ir toliau sėja daug neapykantos, nepasitikėjimo sėklų, kurios dabar jau neša karčių, apnuodytų vaisių. Ir kas dėl to labiausiai nukentėjęs? Ne, ne saleziečiai. Nukentėję V. Jėzaus Kristaus reikalai. Kai yra pakertamas pasitikėjimas Išganytojo darbu dirbti skirtais kunigais ir vyskupu, apšaukiant juos godžiais svetimo turto glemžikais, nors jie viešai pasakė nesuinteresuoti esą Zelinai bažnyčios ir kitų paštatų nuosavybę paimti, tai ne vienas yra atitraukiamas nuo tos bažnyčios, kur tie kunigai stengiasi darbuotis, ir nuo sakramentų. O tas ir yra didysis nelabojo troškimas — atitraukti ko daugiau žmonių nuo Dievo.

Ar pagalvojo apie tai tie kurie, vaikščiodami po Zeliną ir kitur, skleidžia įtarimus, nepasitikėjimą, nesantiką ir jau iš anksto džiaugiasi galėsia iškelti saleziečiams „išleistuves“, ar juos „suvarkyti taip, kaip sutvarkė Jėzus“?

Ar pagalvojo apie tuos dvasinius nuostolius gerieji Zelinai papiečiai ir kiti S. Paulo lietuviai

Tęsinys 3 puslapyje.

AIDIEČIŲ KONCERTAI EUROPOJE

D. Britanijos lietuviai laukia mergaičių choro "Aidas"

Britanijos Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pirmininkas IV-jojo PLB seimo metu Vašingtone susipažino su eile žmonių, dirbančių lietuviška kultūrinį darbą, jų tarpe ir su Hamiltono mergaičių choro "Aidas" vadovybės asmenimis. Po pasikalbėjimų kilo mintis, kad "Aido" choras aplankytų Europą. Ši mintis vėliau tapo realybe, ir "Aidas" lankys Britaniją bei kitas Europos lietuvių bendruomenes.

Britanijos Lietuvių Bendruomenės valdyba atlieka paskutinius pasirengimo darbus. Ji rengia koncertą Londone, gražiame Britų Commonwealth Institute, kur vyksta parodos iš Britų Commonwealth valstybių. Koncertas bus rugpjūčio 17 d., 7.30 v. v.

Antrasis koncertas bus Mančesteryje šiaurės ir Škotijos lietuviams. Ji rengia Anglijos Lietuvių Katalikų Bendrijos Mančesterio taryba didžiulėje ir modernioje ukrainiečių salėje, kuri gali sutalpinti 1000 žiūrovų. Koncertas bus sekmadienį, rugpjūčio 18 d., 5 v. p. p. Prieš koncertą bus visiems koncerto dalyviams pamaldos šventovėje visai arti koncerto salės.

Mančesterio Lietuvių Katalikų Bendrijos taryba paskelbė atsišaukima į visus šiaurinės Anglijos lietuvius, kviesdama į koncertą: "Hamiltono mergaičių chorą sudaro

daugiau kaip 65 jaunosios kartos mergaitės. Tai vienintelis šios rūšies lietuvių choras laisvajame pasaulyje. Įsikūrė 1970 m. Nuo tos dienos "Aidas" skambėjo Hamiltone, Toronte, Čikagoje, Klevelande, Niujorke ir daugelyje kitų vietovių, be to, pasirodė mūsų karalienei, kai ji vizitavo Kanadą. Taip pat dalyvavo ketvirtroje dainų šventėje Čikagoje. Nuo įsikūrimo dienos "Aidui" vadovauja solistas Vaclovas Verikaitis. Ši jaunoji karta yra Kanados pilietės, nemačiusios Lietuvos, bet jų tėvų gimtojo krašto istorinė padėtis yra jų dėmesio centre. Jų ryžtas ir pasiaukojimas Lietuvai tebūnie mums viltis naujam atgimimui. Malonus tautietis, palik savo kasdieninius rūpesčius ir pasinaudok vienintele proga pasidžiaugti lietuviška daina."

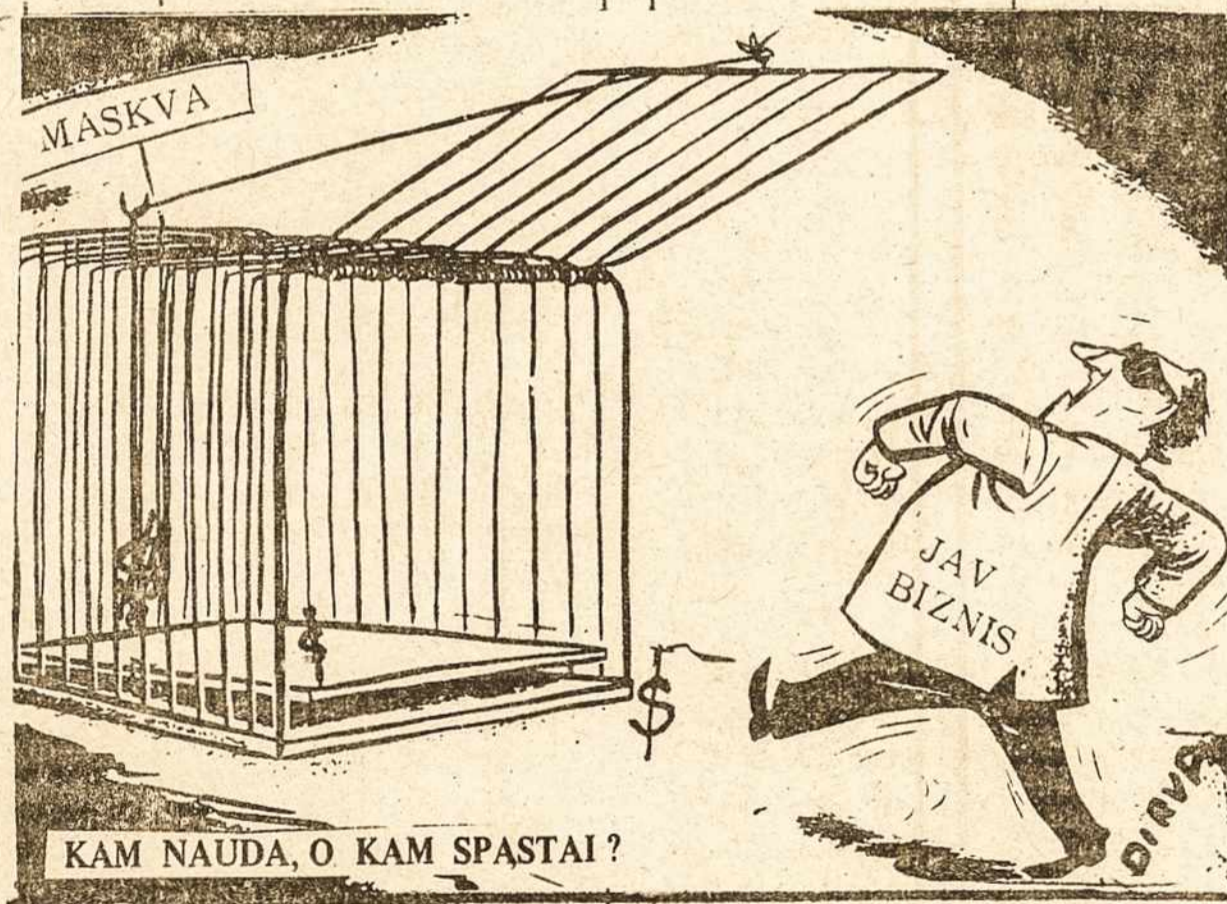
Teke patirti iš Bendruomenės ir krašto valdybos, kad ji yra pakviesti Ontario valdžios Agent General For Ontario Mr. Ward Cornell būti abiejų koncertų globėju. Jis atidarys Commonwealth Institute koncertą ir jame dalyvaus. Rugpjūčio 19 d. jis ruošia pietus "Aidui" Ontario House.

Bus ypatingos dienos Britanijos lietuviams, nes iš Kanados dar niekuomet toks didelis meninis vienetas nėra atsilankęs. Savo laiku Londone koncertavo Toronto "Gintaras" bet tik vien lietuviams. Kor.

DAIL. A. VITKAUSKAITE-MERKER Paramus, N. J., įvykusioje grupinėje skulptūros parodoje dalyvavo su dviem geležies bei cemento kūriniais — "Bėgančios kojos" ir "Pelėda".

JAV LIETUVIŲ FONDO Cikagos Jaunimo Centre įvykusiame metiniame suvažiavime dalyvavo 142 nariai su 3.275 balsais. 1973 m. veiklos apžvalgą padarė LF valdybos pirm. dr. J. Valaitis. Pasirodo, tais metais buvo sutelkta apie 102.000 dolerių, o investicijų komisija infliacinėse sąlygose kapitalą padidino \$57.488. Naują vajų pirmajam milijonui užbaigti paskelbė LF valdybos vicepirm. A. Rėklaitis. 1974 m. pradžioje LF turėjo 3.406 narius, kurių 750 buvo mirę, su \$895.711 kapitalu. LF yra gavęs 36 testamentinius palikimus, kurių dalis jau realizuota, o kita dalis dar tebėra teismuose. Vėlionies J. Krukonio palikimas, atskaitčius visas skolas, sieks apie \$188.000. Jis įvairių akcijų buvo įsigijęs net už \$1.200.000, bet daug pinigų prarado dėl savo užsispyrimo niekad tų akcijų neparduoti. Suvažiavimo dalyviai LF tarybon išrinko trečdalį naujų narių — dr. J. Kazicką, dr. F. Kauną, V. Kamantą, M. Lenkauskienę, St. Barą, A. Sabalį ir A. Vakselį. Kontrolės komisijon buvo išrinkti K. Girna, A. Būga ir S. Rauckinas.

KUN. AUGUSTINO STEIGVILOS, MIC, trumpų religinių apmąstymų knyga liturginiams metams "Nerami širdis" jau renkama dvisavaitraščio "Laikas" spaustuovėje Buenos Aires, Argentinoje. Prie šio leidinio 10.000 pežų aukomis prisidėjo R. Kazeliūnienė, A. Orloviene ir K. Povilionytė, 5.000 pežų auka — E. Jasinevičienė. Knyga garbės leidėjams bus įteikta birželio 30 d. įvyksiančiame Argentinos lietuvių marijonų 35 metų veiklos minėjime Avellanadoje, Aušros Vartų parapijos salėje.

DAIL. DANGUOLĖS STONČIŪTĖS litografijų, lino raizinių, ofortų ir kvarelių paroda studijų baigimo programa buvo surengta Čikagoje, Munciein kolegijoje. Jos darbuose jaunimas jaunai dailininkei būdingas savito kelio jėškėjimas, jaunatviškas kuklumas, ryški kasmet daroma pažanga.

PIETINĖS KALIFORNIJOS MOKSLO AKADEMIJOS suvažiavime Kalifornijos valstybiniame universitete Fullertone gamtos ir humanitarinių mokslų sekcijose buvo perskaityta apie 200 paskaitų, kurių pusę sudarė studentų doktorantų darbai. Jiems buvo skiriama po dvi \$150 ir \$75 premijas abiejose sekcijose. Humanitarinėje sekcijoje paskaita

LIE'TUVIAI PASAULYJE

Toronto švietimo vadybos patikėtinių komitetas pritarė programų komisijos pasiūlymui plėsti trečios kalbos dėstymą su pilnom užskaitom. Spaudos pranešimuose minimos italų, portugalų, ispanų, kiniečių, hebrajų, prancūzų ir lietuvių kalbos. Šiuos pasiūlymus programų komitetas padarė apklausinėjes IX-XII skyriaus moksleivius 28-niose vidurinėse mokyklose. Trečios kalbos dėstymo pageidavo 4.301 moksleivis. Trečdalis jų nori mokytis savo tėvų gimtosios kalbos. Didžiausią problemą sudaro lėšų, kvalifikuotų mokytojų ir mokymo priemonių stoka. Moksleiviai pageidavo dėstyti net 45 skirtingas kalbas, tačiau daugiausia pageidavimų buvo gauta italų, ispanų, portugalų, prancūzų, kiniečių, ukrainiečių, lenkų, rusų ir hebrajų kalboms. Mokyklų vedėjai nusiskundžia, kad dabartinių lėšų neužtenka net antrosios oficialios prancūzų kalbos pakankamam mokymui.

"The Toronto Star" gegužės 24 d. laidoje vėl iškėlė trečiosios kalbos dėstymą. Tų kalbų tarpe minima ir lietuvių kalba. Primenama betgi, kad stoka laiko, mokytojų, vadovėlių gali tą planą sukliudyti. Problemai palengvinti manoma įvesti vakarines pamokas arba vasaros kursus, turėti keliaujančius mokytojus, t. y. dėstančius keliose gimnazijose.

Australija

MARTYNAS DIDZYS, diplomuotas chemikas, turintis savo vaistinę Altonoje, gegužės 7 d. Melburno Tullamarine aerodrome sutiko iš Vilniaus atskridusią savo žmoną Dalią Švambarytę-Didžienę. Kai prieš penkerius metus jis buvo navykęs Vilniun aplankyti giminių, T. Seliokienė paprašė jį užsukti pas jos seserį ir seserėčią Dalią. Po šio susitikimo abu jaunuoliai pradėjo susirašinėti. Tas susirašinėjimas baigėsi nauja M. Didžio kelione Vilniun, jo ir Dalios jungtuvėmis šv. Mykolo šventovėje 1972 m. spalio 6 d. Australijon jis grįžo be žmonos ir ėmėsi žygių, kad ji būtų išleista pas vyrą. Leidimą pavyko gauti tik šiemet. Jaunoji D. Švambarytė-Didžienė yra baigusi Vilniaus universiteto fizikos-matematikos fakultetą, dirbusi profesoriaus asistente.

PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO Sąjungos Australijoje centrinė būstinė "Kangarys" atidaryta Adelaidės Katalikų Centre, kur parapijos taryba jaunimo reikalams paskyrė du didokus kambarius, o juos išsidarė ir papuošė pats jaunimas. Kun. A. Spurgis, MIC, jaunimo būstinei padovanojo neseniai JAV išleistą didelį Lietuvos žemėlapi, Lietuvių Katalikų Moterų Draugija finnasavo kilmę išigijimą. Atidarymo iškilmėje kalbėjo PLJ Sąjungos pirm. dr. Antanas Stepanas, ALB krašto valdybos pirm. V. Neverauskas, iš Sydnėjaus atvažiavęs kun. P. Butkus.

Kvebeko imigracijos ministeris Bienvenue aplankė mūsų skautės, kurios buvo pakviestos į Place Bonaventure "Salon de la femme" parodyti tautodailės darbų ir pademonstruoti, kaip tie darbai atliekami. Jos ten buvo pakviestos net tris kartus. Imigracijos skyriuje buvo užrašyta "Folklore Lithuanien". Čia buvo išstatyti "Vaivorykštės" projekto atlikti darbai: lėlės, gobelenai, juostos, kaklaraiščiai, margučiai, verbos, egutės šiaudinukai ir kiti. Per garsialbį buvo aiškinti tautodailės darbai, taip pat transliuojamos lietuviškos giesmės ir dainos. Lankytojų susidomėjimas mūsų tautodaile buvo gana didelis. Rasa Lukoševičiūtė įteikė jam dovaną lietuvišką lėlę. Jis sveikinosi skautiškai ir autografe užrašė: "Sėkmės lietuviams skautėms." Mat, jis yra buvęs paskautininku. Buvo fotografuojama ir filmuojama. Kaklaraiščių ir juostų audimą demonstravo L. Jonelytė, L. Bendžiūtė, R. Lukoševičiūtė ir D. Staškevičienė, gobelenų — Bernotienė ir I. Lukoševičienė. Paaiškinimais jomtalkino B. Nagienė.

ČIKAGOS CENTRINĖS BIBLIOTEKOS salėje muzikinės popietės programą atliko sol. Laima Smalenskaitė-Stepaitienė, padainavusi Mocarto, Martini, Schuberto, Puccini, Fosterio, Benedikto operų arijų ir dainų. Lietuviškai programos daliai atstovavo K. V. Banaičio "Rods, parpulsiu", "Tulpės", J. Gruodžio "Rūta", "Rugiagėlės" ir "Aguonėlės".

Viršūnėm tylint

Jau seniai pastebime, kad Lietuvos laisvės byla ir lietuviybės ugdymu išsivijoje labai sielojamasi veiklesniuose mūsų sluogsnuose. O ir pasyvesnieji, kad ir nuošaliau laikydami, nuo to rūpesčio visiškai neatitrūksta. Žymiai mažiau dėmesio susilaukia viena svarbi mūsų lietuviškojo gyvenimo sritis, būtent, religinė. Mūsų veiksniai jos neignoruoja, bet ir jai nesikiša, nes tai sritis, kuri pagal tradiciją priklauso atskirai vadovybei. Tai sveika laikysena, nes lietuviškuose veiksmuose dalyvauja įvairių tikybų žmonės. Tuo būdu išvengiama konfliktų dėl tos srities, kuri praeityje tapdavo karštų ginčų objektu. Bet tai nereikia, kad religinė sritis lietuviškajame išsivijimo gyvenime yra taip izoliuota, jog neturi reikšmės. Anaiptol! Religinis mūsų išsivijimo gyvenimas tiek katalikų, tiek nekatalikų sluogsnuose nėra užmirštas ir tebėra tyli išsivijimo gyvenimo atrama. Galimas dalykas, jai mes teikiame permažai dėmesio. Kai niekas tos srities nevaržo, kai vyrauja pilna laisvė, religiniai rūpesčiai retai išplaukia į pirmąjį planą. Ir kai palygini religines išsivijimo nuotaikas ir mūsų persekiojamų brolių bei sesių okupuotoje Lietuvoje, matai žymų skirtumą. Sprendžiant pagal mums žinomus faktus, persekiojami mūsų tautiečiai, nežūrint didelių pavojų, pasiekia didvyriškumo laipsnį, o laisvoje išsivijoje to nematyti. Čia gyvenimas plaukia ramia srove, kurioje vyrauja ne religiniai, o kitokio pobūdžio rūpesčiai. Tiesa, yra grupių, kurioms religiniai rūpesčiai yra pirmaeilės reikšmės, tačiau ir jos plačiau reiškiasi tautinės kultūros darbais, negu religiniais.

★ ★ ★

Galbut dėl tokių nuotaikų ir pats religinio gyvenimo tvarkymas susilaukia stipresnio visuotinio dėmesio. Net ir tie, kurie yra visiškai atsakingi už religinę sritį, nerodo didelio aktyvumo. Tuo būdu religinė sritis lieka lyg ir apleista, netenka savo dinamizmo. O tai gali būti pavojingas ženklas. Mūsų tradicijoje religinė sritis yra glaudžiai susijusi su mūsų tautiniu gyvenimu. Anosios išblėsimas silpnins ir lietuviškąjį gyvenimą. Dėlto labai svarbu, kad religiniai lietuvių rūpesčiai nebūtų nusmelkti visų kitų rūpesčių, nors ir labai svarbių. Pirmiausia tektų laukti platesnės ir bendresnės iniciatyvos iš religinės srities viršūnių. Jos turėtų žvelgti į visą išsivijimo gyvenimą sintetine akimi ir pamatyti, kad religinė sritis tebelaukia gyvastingai vadovaujančios rankos. Ir politinė, ir visuomeninė sritis seniai jau turi savo vadovybės visos išsivijimo srities. Kitaip yra religinėje srityje. Joje, galima sakyti, panašios vadovybės nėra. Tiesa, prieš keletą metų Romoje buvo sudaryta pasaulio lietuvių katalikų federacija ir pavadinta (netinkamu vardu) „Bendrija“. Jai turėtų priklausyti laisvojo pasaulio kraštu lietuvių katalikų organizuoti vienetai per savo vadovybes. Buvo sudaryta pasaulinės federacijos valdyba. Atrodė, kad padarytas geras žingsnis priekin. Deja, ir po kelerių metų mažai kas apie ją girdėti. Žadama sekančiais metais rinktis Romoje ir turbūt vėl ką nors paskirti. Atrodo, gerųjų organizatorių pasukta ne ta linkme. Religinei sričiai reikia efektyvios vadovybės, o ne naujos organizacijos. Ją turėtų sudaryti mūsų hierarchai, vienuolijų, organizacijų, spaudos vadovai ir iškilieji pasauliečiai, atsirėmę į egzistuojančias tikinčiųjų pajėgas — organizuotus vienetus atitinkamuose kraštuose.

★ ★ ★

Jei dėl tokios vadovybės sudarymo būdo gali būti diskutuojama, tai dėl jos reikalingumo neturėtų būti abejojama. Išsivijimo lietuviams yra būtinas bendras religinės srities balsas, galintis kalbėti visų tikinčiųjų vardu. Juk yra tiek jautrių problemų, liečiančių lietuviškąjį gyvenimą, o ateityje jų bus dar daugiau. Be tokio autoritetingo balso tos problemos būna sprendžiamos kitataučių ir tai mums nepalankia prasme. Pvz. tautinės parapijos, atsidūrusios gresmėje, nesulaukia visuotinės lietuvių paramos, bent moralinės, nes nėra kam šimtų tūkstančių vardu prabilti. Štai, iškyla lietuviškų pamaldų klausimas Lenkijos valdomose žemėse. Tenykščiai lietuviams šaukiasi užsienio lietuvių pagalbos. Deja, nėra kam prabilti tuo klausimu visos išsivijimo vardu ir kreiptis į atitinkamus autoritetus. Prasideda partizaninė veikla. Kanados L. K. Centras savo iniciatyvą kreipiasi į Romą, Detrito lietuvių organizacijos — į Varšuvą... Tai tik paskiri žingsniai. O visų išsivijimo lietuvių tikinčiųjų balsas galėtų būti svarus ir Varšuvoje, ir Romoje, ir Vilniuje... Daugiausia svertų, žinoma, JAV lietuviams kaip stipriausi skaičiumi ir pajėgomis. Dėlto ir svarbu, kad JAV katalikų visuomenė sudarytų savąjį centrą — gyvastingą, ne popierinį. Jis būtų atrama ir kitų kraštų lietuviams. Girdėti, kad JAV-se ta linkme planuojama, bet, matyt, susiduriama su įvairiomis kliūtėmis, nes pastatyti naują dalyką ant senų pamatų nėra lengva. Be to, norima, kad naujasis centras būtų ne tik telkiantis pradas, bet ir gaivinantysis esama veikla. Būtų gaila, jei religinė sritis nesulauktų platesnės iniciatyvos. Pr. G.

• Tėviškės Žiburiai

Taip, visi žinome, kad Sibiras yra Sovietų Sąjungos daiktas, kad jis yra labai toli nuo Lietuvos. Paviršutiniškai žiūrint neturėtų būti jokio ryšio. Sibiras toli, tačiau jo gresmės yra nuolat realios. Ji grėse Lietuvai caro laikais, ji vėl atėjo Stalinio laikais ir iš jos nesitraukia. Ir dabar lietuviams patriotai siunčia į Sibiro koncentracines stovyklas. Jose kalinamas Simas Kudirka ir Vytautas Simokaitis ir daugybė kitų tautiečių, kurių pavardėms nežinomos. Bet žiauriausiai Sibiras padvelkė Lietuvai 1941 metais, kai prievarta buvo gabenami tūkstančiai lietuvių į koncentracijos stovyklas. Tada Sibiras Lietuvoje buvo toks realus kaip niekad. Kas pergyveno anas sibirines dienas, niekuomet negali jų pamiršti. O ir aplanai Sibiro įsiveržimo Lietuvon niekas neturėtų pamiršti. Tai Lietuvos tragedijos dalis, kuri pasiliko neištrinama iš istorijos. Ją labai norėtų pamiršti sovietiniai rusai ir jų patikėtiniai, nes toji lietuvių ir kitų baltiečių tragedija yra didelė raudonosios rusų imperijos gėda. Juk anuo metu imperialistinė Maskvos ranka sunaikino tūkstančius nekaltų žmonių, kuriems rūpėjo savoji tėvynė, o ne kontrrevoliucija. Buvo sunaikinti beginkliai žmonės — vaikai, moterys, seneliai. Argi jie galėjo būti pavojingi raudonajai armijai, kuri save laikė nenugalima? Tai buvo žygis, kurio dabar gėdiasi net patys kiek padoresni komunistai, nes jis padarė daug žalos pačiam komunizmui.

Sibiras Lietuvoje

Užmiršti sibirinę Lietuvos tragediją noretų ne tik sovietiniai rusai, bet ir įvairaus plauko vakariečiai politikai, linkę iš visų pusių smilkyti sovietinei imperijai. Gerai atsimenama Kanados premjero vizitą Norilске, kurį jis liaupsino kaip sovietinės sistemos laimėjimą — pastatymą modernaus miesto sibirinėse sąlygose. Deja, su tokiu liaupsinimu negali sutikti nei lietuviams, nei kiti baltiečiai, nei aplanai tos tautos, ant kurių sūnų kaulų tas miestas buvo pastatytas. Ir ne tikai Norilskas. Daugybė Sibiro gyvenviečių, įmonių ir kitokių įrengimų buvo pastatyta norilskiniu metodu. Tad nėra ko didžiulotis tokiais laimėjimais, nes jie nėra nei garbingi, nei moralūs. To nemato tikai akli komunistinės statybos šalininkai, naivūs politikai, menkai informuoti žurnalistai, sovietiniai pataikautojai. Dėlto atsiranda įvairių straipsnių ir knygų, rašančių apie Sibiro grožį, milžiniškas pramonės įmones, bet nemininčių, kaip visa tai atsirado. Jei prabiltų Sibiro kankinių kaulai, sugėdintų visus politikus ir žurnalistus, gyvenančius lietuvių šalyje, ignorancija. Mums tai yra keista ir skaudu, bet dar skaudžiau, kai mūsų tautiečiai užsikrečia tokia nuotaika. Kaikuriems jų Sibiras nėra lietuvių ir kitų tautų tragedijos plotai, o tikai turistinės atrakcijos kraštas. Šiuo atveju mes turėtume atsiminti Kvebeko šūki. „Je me souviens!“ Lietuviškai — aš atsimenu, mūsų atveju — Sibiro tragediją.

★ ★ ★

Neužtenka privataus atsidūsėjimo. Sibiro įvykius reikia prisiminti viešai ir tai tokiu būdu, kad ir kiti išgirstų. Kaikas mano kad jau laikas sibirinius trėmimus užmiršti, nes jau praslinko daugiau kaip 30 metų. Galimas dalykas, jau atejo laikas modifikuoti. Nukelta į 4 psl.

LABAI RIMTI REIKALAI ZELINOJE

Iš 1 pusl.

katalikai, kaip, jiems tylint, laimi, galų gale ne saleziečių, o paties Išganytojo priešas?

„Palaiminti taikdariai. NEPALAIMINTI nesantaikos skleidėjai, skaldytojai! Nepalaiminti né tie, kuriems nei šilta, nei šalta, kas dedasi Zelinis lietuvių sukurtoje parapijoje!

Pagalvokim, ar tik nesikartoja pas mus Išganytojo kančia Alyvų darže? Ten jis kentėjo tokią baisią sielos kančią, kad net kruvinas prakaitas lašais žemėn lašėjo. Jis prašė savo artimiausių apaštalų su juo budėti. O apaštalai — miegojo. Išdavikas lakstė pas vyriausius kunigus su patarimais, kaip dabar Jėzų suimti. Jam miegas nerūpėjo. Bet vienuolika apaštalų tuo metu-

miegojo. Petras išsitraukė kardą tik tada, kai jau buvo per vėlu.

Jei kurią dieną, gal nebe tolumo je ateityje Zelinis lietuviams katalikai nebeteks lietuvių kunigų, tai ar nebus dėl to, kad jie miegojo, o Kristaus priešas išsijuosęs veikė?

Gerai suprantu, jog kaikas tie žodžiai bus labai skaudūs. Bet nieko negalima padaryt, kai visi Zelinis faktai rodo, kad jie yra teisingi. Tos bylos eigoje nebuvo atsižvelgta gana į „Palaiminti taikdariai“, o buvo vartojama klasta, politika, nepasitikėjimas, kiršinimas. Kristaus dvasioje būt buvę viskas ir net patylom išspręsta.

Kun. Jonas Kidykas, S.J.

Petras Pakalnis

ETIOPIJA ŠIANDIEN

Viena seniausių Afrikos valstybių yra Etiopija, kuri maždaug prieš 40 metų buvo atkreipusi į save lietuvių žurnalistų dėmesį. Mat, 1935m. ją puolė fašistinė Italija ir po kruvinių susirėmimų ją nugalėjo. Italijos diktatorius Mussolini svajojo atkurti senąją Romos imperiją ir, nerasdamas silpnų kaimynų Europoje, savo ekspansijai pasirinko Etiopiją. Etiopijos šiaurėje buvo Italijos kolonija Eritrėja, o rytuose kita kolonija, vardu Somalija.

Iš tų dviejų kolonijų tarsi kokiomis žnyplėmis Italija spaudė prastai ginkluotą Etiopijos kariuomenę ir ją įveikė. Etiopijos imperatorius Haile Selassi prašė Tautų Sąjungos pagalbos. Vadovaujant Anglijai, ši paskelbė Italijai ekonominės sankcijas. Bet sankcijos nieko nepadėjo ir 1935 m. vasarą italai įžygiavo į Adis Abebą, Etiopijos sostinę. Tačiau baigiantis antrajam pasauliniam karui, Etiopija atgavo nepriklausomybę, o Haile Selassie savo protėvių sostą.

Šių metų kovo mėnesio pradžioje tas sostas pradėjo braskėti. Nors Etiopija yra sena Valstybė bet labai atsilikusi ir nepažangi. Ją valdo 81 metų monarchas, vadinamas Judėjos liūtų Dievo išrinktuoju ir karaliu karaliumi. Jau prieš 13 metų pažangesni Etiopijos politikai bandė nuversti imperatorių nuo sosto. Tuomet Haile Selassie viešėjo Brazilijoje ir, skubiai sugrįžęs į savo karalystę, numalšino sukilimą. Numalšinęs sukilimą, nepravedė jokių reformų ir paliko kraštą klaidioje tamsumoje.

Etiopija turi 26 milijonus gyventojų, bet tik 10 milijonų moka skaityti ir rašyti. Vidutinės metinės pajamos kiekvieno piliečio siekia apie 100 Brazilijos kruzėjų. Tiesa, 1924 m. Etiopijoje oficialiai buvo panaikinta vergija, bet nepaliesta feodalinė santvarka. Vėliau Haile Selassie pakvietė Kanados jėzuitus, kad Adis Abeboje įsteigtų kolegiją. Dabar ji virto universitetu. Etiopija turi parlamentą, bet į jį patenka tik turtingų piliečių atstovai.

Valdžios cenzūra kontroliuoja spaudą ir trys atskiros policijos praneša imperatoriui apie politines krašto nuotaikas. Politinių partijų Etiopija neturi. Tačiau imperatorius yra gerbiamas ir savotiškai mėgiamas. Jis sušaukė pirmąjį nepriklausomųjų Afrikos valstybių kongresą.

Adis Abeboje ir sekmingai tarpininkavo Maroko bei Alžirijos konflikte ir Nigerijos - Biafros kare. Jis yra aplankęs daug Afrikos ir Europos kraštų ir turi sriprią 47.000 vyrų kariuomenę, išlavintą Anglijos, JAV ir Izraelio karo instruktorių.

Į sostinę ir didesnius Etiopijos miestus pradėjo skverbtis ir šių laikų civilizacija. Bet toliau nuo miestų kraštas skęsta tamsoje ir skurde. Lyg to dar būtų negana, praėjusiais metais kaikiuriose Etiopijos vietose buvo sausra, ir apie 50.000 žmonių mirė bado. Pajėgesnė valdžia juos būtų galėjusi išgelbėti nuo mirties.

Matydami bado aukas, kaimiečių skurdą, turtuolių prabangą, feodalinės santvarkos negeroves ir nuolat kylančias produktų kainas, neseniai Adis Abeba gyventojai suruošė gatvės demonstracijas ir pradėjo maištauti. Ginkluoti policijos daliniai keletą maištaujančių nušovė, 35 sužeidė ir apie 1.000 susodino į kalėjimą. Paskui imperatorius pasirodė televizijos ir radijo stotyje ir prižadėjo sumažinti benzino kainą ir užšaldyti reikalingiausių produktų kainas.

Civiliniai gyventojai aprimo, bet kariuomenė tuo nepasitenkino. Haile Selassie prižadėjo pakelti kareivių algas 30 nuošimčių. Kareiviai reikalavo, kad pakeltų 100 nuošimčių. Pradžioje imperatorius nesutiko. Bet kai antroji divizija pasipylė Asmaros gatvėse, užėmė aerodromą ir uždarė visus į miestą vedančius kelius, imperatorius nusileido. Tačiau jau buvo pervėlu.

Kariuomenė uždarė visus Asmaros bankus ir valdžios įstaugas, areštavo gubernatorių, reikalavo geresnių pensijų ir kareivinių bei geresnės sveikatos priežiūros. Jie suėmė ir 3 generolus, kuriuos siuntė imperatorių į Asmarą, kad rastų kompromisą.

Pradėjus maištauti kitoms divizijoms, jūrininkams ir aviatoriams, atsistatydino Etiopijos ministerių kabinetas. Haile Selassie paskyrė kitą premjerą ir ministrus ir žadėjo patenkinti visus kareivių reikalavimus, Studentai ir savo pusės reikalavo, kad būtų leista steigti politinėms partijoms ir kad būtų panaikinta cenzūra. Naujasis premjeras pažadėjo socialinių ir ekonominių reformų ir ateitis parodys, kiek jis ištesės.

kuoti tradicinius minėjimus, keisti jų pobūdį, bet jokiū būdu ... galima užmiršti Sibiro tragedijos, tapusios Lietuvos gyvenimo istorijos dalimi. Panašius savo tautos gyvenimo įvykius žydai kasmet prisimena jau keli tūkstančiai metų. Dėlto ir mes neturėtume pasiduoti pagundai užmiršti sibirinius trėmimus. Apie juos turime kalbėti ne tik savo jaunimui, bet ir kitataučiams. Nėra tai lengvas uždavinys, bet kiekviena apylinkė gali rasti sau tinkamą formą. Tai jau parodė kelerių metų patirtis. Veiklesnės apylinkės randa būdą sutelkti ta proga visus baltiečius, kartais ir kitas tautybes, bendram paminėjimui. Be to, neužmirškime, kad sibiriniai trėmimai nėra vien tolimas istorinis faktas. Jo tikrovė tebėra gyva, nes Sibiro grėsmė nuolat gula ant Baltijos kraštų. Rusiškoji okupacija grasina paskandinti baltiečių tautas ne tiktai Sibire, bet ir aplamai rusiškoje jūroje, kuri vis labiau išsilieja Lietuvos, Latvijos, Estijos plotuose. Dėlto ir sakome, kad Sibiro grėsmė yra aplamai rusiškoji grėsmė. Ji kabo kaip Damoklo kardas ant mūsų tautos. Ji turime aiškiai matyti, rodyti kitiems ir šaukti: "Caveant consules!" Taigi, sibirinių trėmimų minėjimas nėra vien praeties kartojimas, bet ir žvilgsnis į dabartį, lydimą sovietinės grėsmės.

• Tėviškės Žiburiai • 1974. VI. 13 — Nr. 24

ARGENTINOS JAUNIMAS
RUOŠIASI KONGRESUI:

Kaipio keliaujančiai Kanadietėi, visada yra įdomu susitikti su jaunimu iš kitų kraštų, o ypatingai su lietuvišku jaunimu, su kuriuo jauti bendrą ryšį. O tam bendram ryšiui pagilinti nėra geresnės progos kaip pokalbiai apie artėjantį III Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą. Pasikalbant neformaliai su vienu ar kitu jaunuoliu pajunti, kad čia neužilgo pradės kažkas virti, judėti. Tada dalyvauji jų pasitarimuose, posėdžiuose ir pajunti tą patį nerimą ir užsidegimą veikti, dirbti, gerai priimti svečius kurie atvyks iš visų pasaulio kraštų. Taip teko man susipažinti su Argentinos jaunimu ir, praleidus ten mėnesį laiko, įsijungti bent dalinai į jų Kongreso ruošos darbą.

Argentiniai tenka kongreso atidarymas ir stovyklos ruošą. Po daugelio diskusijų ir svarstymų jaunimas, pagaliau, išsikalbėjo, visi prižadėjo savo paramą, jauni ir seni ir pasiryžo, jeigu reikėtų, atiduoti net savo visą atostogų laiką dirbti kongreso ruošos darbą. Entuziazmo pilna ir taip pat netrūksta noro gerai ir būdingai parodyti savo kraštą svečiams. Tą entuziazmą šiek tiek stabdo vienas neišvengiamas ir didelis rūpestis: tai yra, finansai. Tam reikalui sutvarkyti, jaunimas nusprendė prašyti vyresniųjų patyrusių žmonių patamos ir pagalbos. Savo pastangų didesnę dalį pasiryžę dėti į programos planavimą ir kongreso suorganizavimą.

Šiuo metu jaunimas iš įvairių organizacijų buriasi, skirstosi pareigomis, sudaro komisijas. Darbo tikrai pradžia. Jie sudarė anketą kurios atspausdino 200 lapų ir žada iki šio mėnesio galo būti apla-

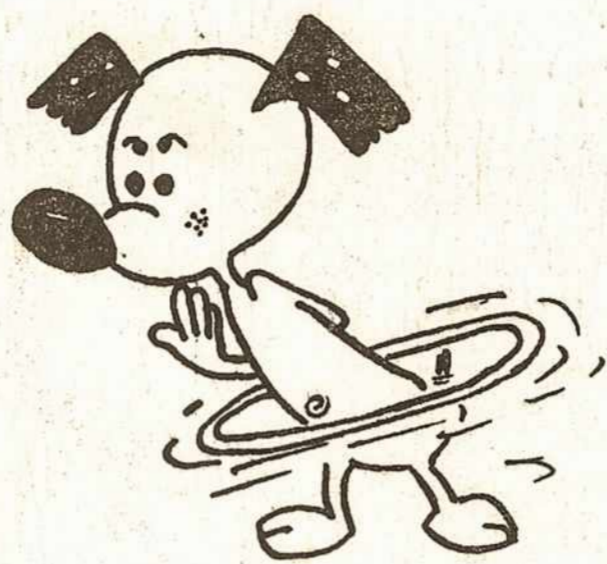
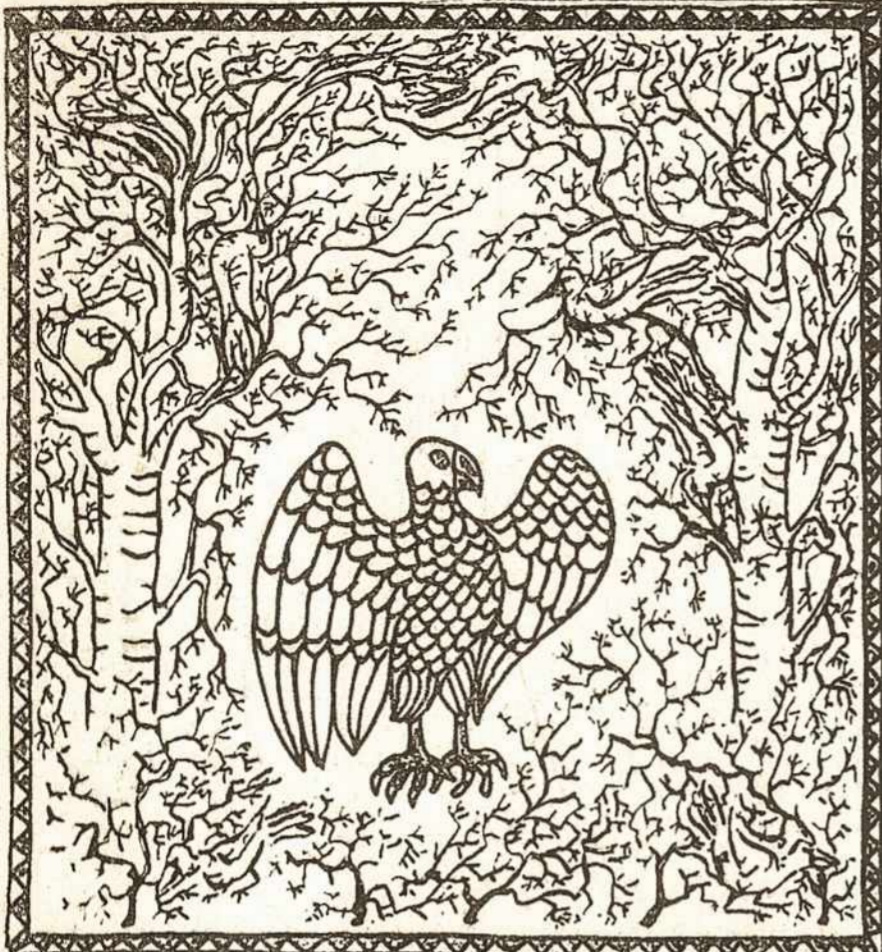
kę kuo daugiau lietuvių Buenos Aires ir apylinkėse su ta anketa, kurioje išaiškinama kongreso svarba ir prašoma žmogaus pažado, kad jis prisidės prie savo pasirinktos komisijos.

Kongreso atidarymą planuoja daryti Buenos Aires (miesto centre) kurioj nors salėje. Stovyklą planuoja daryti kiek toliau nuo miesto, sąlygoms leidžiant, prie vandens, kad būtų galima maudytis. Galvojama, kad stovykla turėtų būti proga visiems atvykusiems susipažinti. Taigi, nebus planuojama kokia nors intensyvi akademinė programa, bet daugiau pramoginė. Tikimasi, kad jaunimui gerai susipažinus stovyklos metu, geriau vyks ir studijų savaitė São Paulyje. Šis kongresas bus ypatingas tuo, kad vyks Kalėdų metu. Iš tolimų kraštų atvažiuosiuos ir kai kuriems pirmą kartą palikus savo šeimas, tokios šventės proga, labai svarbi bus Kūčių vakariene. Tai gal bus gera proga pajusti kad esame ir didesnės — lietuviškos šeimos dalis, ir kad nors esame iš įvairių kraštų, visvien priklausome tai pačiai lietuviškai šeimai ir galime pasidalinti mums brangia Kūčių vakariene.

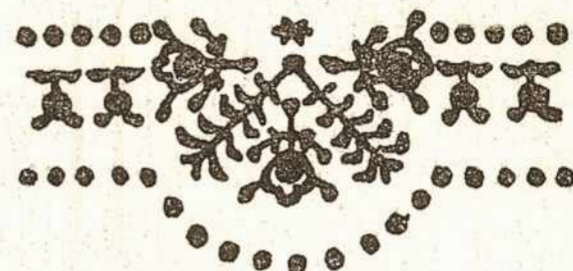
Keliaujant tenka susitikti ir iš kitų kraštų atvykusiais keliauninkais. Jiems vis užsimini apie lietuvių jaunimo kongresą. Jie visada įdomiai išklauso ir kai baigi pasakoti, lyg ir su pavydu pareiškia, kad mes esame tokie laimingi, kad turime tokius artimus ryšius su savais tautiečiais ir kad tie ryšiai kol kas dar nemiršta, bet atrodo vis stiprėja. O tai yra dėka darbinių tokių kaip teko matyti Argentinoje ir Brazilijoje kurie nenusiviliai kai kartais atrodo begalinis ir milžiniškas, bet dirba ir toliau.

Gabriela

MŪSŲ LIETUVA 11 mėnesiams

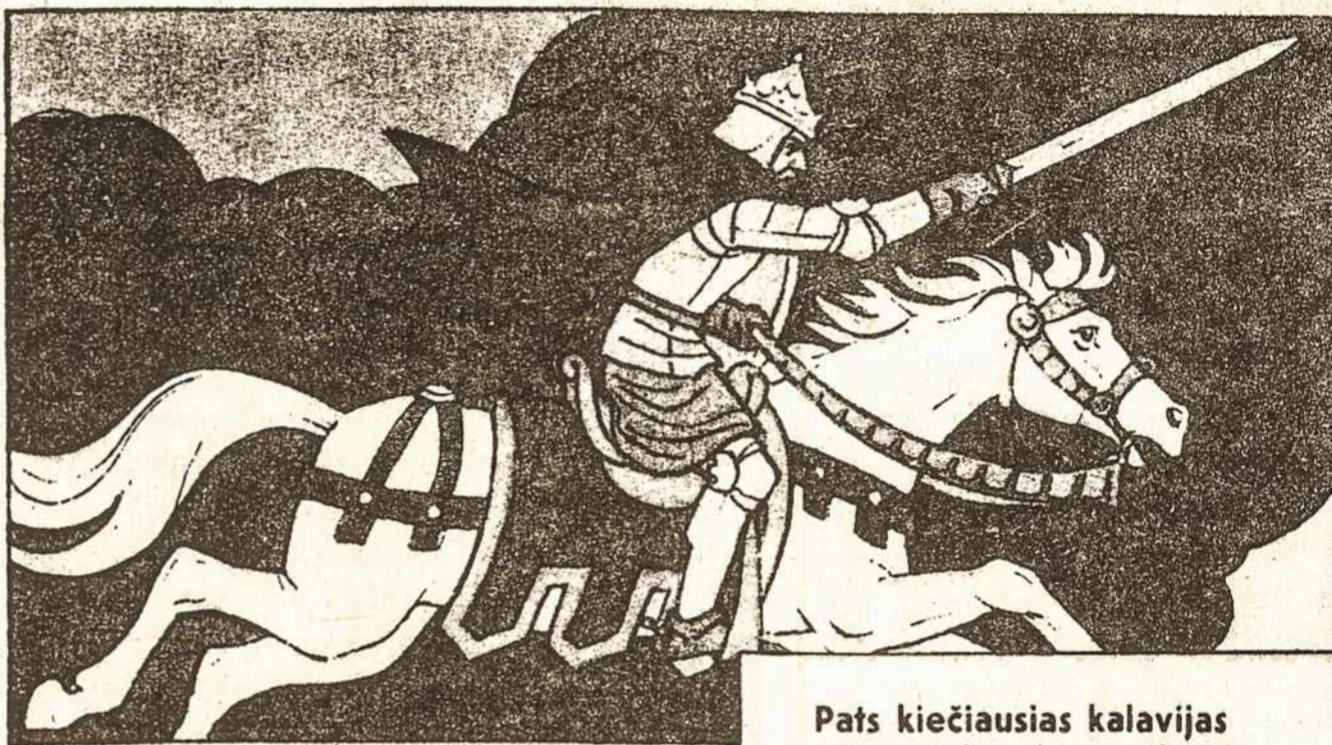
ANIVERSARIO

11 de julho - Lara Pundzevičius

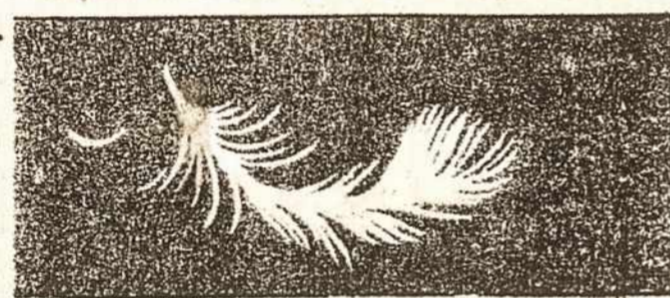
**NUO VANAGO PASISLĖPĖ
7 PAUKŠČIAI.
SURASKITE JUOS.**

— Pats saldžiausias — tai bitelės
Suneštas medus į korį,
Pats lengviausias — tai pūkelis,
Kada paukštis skrenda oru,

Pats kiečiausias kalavijas
Mūsų didžio kunigaikščio,
Kai ant žirgo pasivijęs
Kertą priešo galvą baikščią.

— Pats saldžiausias šiam pasauly —
Kūdikui motulės pienas,
Išsirpintas meilės saulės,
Išliūliuotas mėnesienos.
Daug lengvesnis ir už pūką —
Ant motulės rankų vaikas,
Kai dainuodama jį supa,
Prie krūtinės savo laiko.

O kietesnė ir už plieną —
Tai širdis motušės mano.
Ji teturi sūnų vieną,
Bet ir tą aukot sumanė. —

VISIŠIAUS
PIŠI

LEGENDA
APIE

Vladas MOZORIONAS

— Netiesa! — jaunuolis tarė,
Ir jo balsas tarsi varis
Nuskambėjo, nuvilnijo,
Miško aidą pasivijo.

IRUTĖ ir KĘSTUTIS

D. BASTYS

Literatūra ~ Dailė ~ Mokslas

Pranas Naujokaitis rašo —

"LIETUVIŲ LITERATŪROS ISTORIJA"

PASIKALBĖJIMAS SU AUTORIU

Neseniai Aloyzas Baronas rašė apie asmens vaidmenį projekte, kuris savo plačia esmepriklausytų kolektyvo iniciatyvai ir kolektyvo talkai. A. Baronas priėjo nuomonės, kad dažnai vieno asmens iniciatyva, talentas ir pastangų sankaupa ties spręstina problema nuveikia daugiau už komplikuoatą, sudėtingą, netgi biurokратиšką kolektyvo darbą. Su ta nuomone tenka sutikti. Kas davė mums "Lietuvių enciklopediją"? Vieno asmens iniciatyva, subūrusi paskiras pajėgas, J. Kapočius. Kas parengė milžiniškos apimties ketvertą "Mūsų Lietuvos" tomų? B. Kviklys. Kas įfiltravo į angliskai kalbančią visuomenę apie 40 lietuvių autorių vertimų? S. Zbarskas. Prisimename dr. V. Sruogienės "Lietuvos istoriją" ir E. Čekienės iniciatyvą ties "Lithuania 700 years" veikalu iki ketvirtosios jo laidos...

Pavyzdžių yra daug. Jie įvairūs ir įtikiną. Su dėtingas kolektyvo veikimas kartais siubliūkšta prieš veržlų, iniciatyvos sklaidimą, idėjos ir darbo sistemos vediną asmenį.

Prieš kelioliką metų "Lietuvių literatūros istorija" buvo išleista Vilniuje, bet šiame leidinyje, betaikant ideologinės atrankos metodą tikrai nėra visumos panoramos ir vertybių balanso.

Išeivija beturi konspektišką Tiubingeno "Patrijos" 1948 metais išleista Prano Naujokaičio "Lietuvių literatūrą". Knyga buvo skirta tremtiniškai mokyklai. Per ketvirtį šimtmečio materialiai vis turtėjanti iš

JURGIS GLIAUDA

eivija nesirūpino išleisdinti naujo, pilnesnio to žanro veikalo: nei privati iniciatyva, nei Rašytojų draugija!

LB Kultūros Fondas ir Lietuvių Fondas sutarė išleisdinti Lietuvių literatūros istoriją. Veikalui parengti neorganizuota redakcinės kolegijos. Nueita praktišku keliu. Pakviestas vienas autorius žinovas. Tai rašytojas Pranas Naujokaitis, kuris, savo iniciatyva, renka medžiagą, konsultantus, nustato veikalo struktūrą, metodą...

Pranas Naujokaitis, greta savo gausių poezijos ir beletristikos veikalų, plačiai žinomas kaip literatūros kritikas. Pradėjęs recenzijomis Naujoje Romuvoje, Židinyje, jis tęsė kritiko darbą išeivijoje. Jo vertinimo metodas: modernus objektyvizmas, kur išel ties punktais yra veikalo struktūralizmas, meninės tiesos paieškio rezultatai, siužetinis balansas. Knygos autorių P. Naujokaitis palieka už veikalo ribų. Vien tik tai veikalas, kaip toks, atstovauja savo idėjiškumą, beidėjiškumą, problemų sprendimą...

Sumanymas parašyti Lietuvių literatūros istoriją nėra staigmena, nėra tai "revanšas" marksistiniu metodu patiektam analogiškam veikalui Vilniuje. Objektiviai parašytoji Lietuvių literatūros istorija turės būti vienas stambesniųjų išeivijos kultūrinių darbų. Tokio veikalo mes iki šiol labai stokojome.

Kai kurie rašytojai ir kultūrininkai senokai ragino mane išleisti antrą papildytą laidą mano Vokietijoje prašytos, 1948 metais išleistos "Lietuvių literatūros". Šitaip iš to raginimo, iš tų užuominų, kilo sumanymas rašyti išsamesnę lietuvių literatūros istoriją. Daugeliui tokia istorija atrodė reikalinga, nes okupuotoje Lietuvoje išleista, kelių autorių (net su akademikų titulais) parašyta "Lietuvių literatūros istorija" nėra pilna ir objektyvi. Pav. veikalas visiškai ignoruoja daugelį išeivijos rašytojų, todėl, formaliai, neapima visos mūsų literatūros. Bet tas formalus defektas itin apsunkintas autorių pristatymo metodu. Knyga parašyta laikantis marksistinės me-

Tęsinys 8 psl.

JOTVINGIAI

Baltų genties jotvingių vardas rašytiniuose šaltiniuose pirmą kartą minimas 945 metais. Gyvendami tarp kitų baltų ir tarp slavų, jie dar tris šimtus metų atliko svarbų vaidmenį istorijoje, kol jie pradėjo žūti XII—XIII amžiais ir galutinai išnyko XVII—XVIII šimtmečiuje. 1228 metais jie buvo kryžiuočių galutinai sumušti.

Jotvingiai apėmė sritis, vadintas Sudūva, Dainava ir Poleksija. Sudūva šiaurėje, maždaug dabartinėje Sulvakijoje; Dainava — rytinė dalis, maždaug ratu apie Gardiną, o Poleksija — pietvakarinė dalis, žemiau Mažosios Lietuvos ir Suvalkijos. Jie nepaliko jokių rašytinių šaltinių, išskyrus vietovardžius ir asmenvardžius. Jų kalbą sunku atkurti, kadangi jų gyvenamose srityse vėliau atsirado lietuviai, ir šios dvi panašios kalbos susimaišė.

Manoma, kad vietoj raidės „ž“ jie naudojo garsą „z“, vietoj „š“ — „s“, vietoj dvibalsio ie - dvibalsį ei, pav., Jieznas, Žapsys, Zembrė, Kirsna, Veisiejis, Seinai, Galūnės galėjo būti būdinga kirčiuota „us“: Alytūs, Skrobliūs Viksrūs; priesaga „ingė, -ingis“: Garbingiai, Kulingė, Sguingis ir kt. Jų žodynas buvo panašesnis į vakarų baltų — prūsų kalbą, pav. šaknis „gali“ (reiškianti baltas): Gailiekas, Gailintas; šaknis „garb-“ (akmuo — garbis) Garbiniai, Garbus.

Lengviau jotvingiškus žodžius atskirti tose srityse, kuriose po jų apsigyvenimo slavai, nes išlikusieji baltų pavadinimai yra grynai jotvingių kalbos likučiai. Čia randama šaknų, panašių lietuvių kalbai, pav., šių žodžių, čia parašytų lietuviškai: bebras, gilus, gulbė, antis, ilgas, purvas, samanos, ir kt. Yra aišku, kad jotvingių kalbą buvo baltų kalbą, o ne kokia pereinamoji kalba tarp slavų ir baltų kaip aiškina lenkų mokslininkas J. Otremskis. Pačių jotvingių tarpe, atrodo, atskirų tarmių nebūta.

Jotvingių žuvimo data laikoma 1283 metais, kai paskutinis jų kunigaikštis Skurdas neatlaikė kryžiuočių antplūdžio ir pasitraukė į Lietuvą. XIX amžiuje caro valdžios praves tame gyventojų apskaičiavime užrašyta Gardino gubernijoje apie 30.000 „jotvingių“ (kurių visi buvo provoslavų tikybos), kurie su baltarusiais nebuvo susimaišę, nors ir savąja jotvingių kalba nebekalbėjo.

1863 metais Gardino gubernijoje gyveno 202.000 lietuvių, Minsko — 64.000, Kijevo 38.000, Volynės 16.000, nors anų laikų duomenis ne visada pilnai patikimi. Šiandien apie 80 km į pietus nuo dabartinių Lietuvos ribų yra Zacečių kaimas, tebekalbąs lietuviškai. Kitoje vietoje yra gudų vadinama Jatvez, o lietuvių — Dainava. Čia ir galėjo būti išlikusi jotvingių salelė. Lietuviškų pavadinimų gausu vakarų Baltarusijoje ir šiaurės rytų Lenkijoje (dabartinės sienos). Dalį vardų suteikė jotvingiai, dalį čia vėliau apsigyvenę lietuviai.

Jotvingių kalbos bruožai, ypatingai atremti vietovardžių mokslu, dar ir toliau tyrinėjami. („M. ir G.“)

Stefanija Rūkienė

VERGIJOS
KRYŽKELIUOSE

Brigadininkui pasakiau:

-- Nors j gabaliukas mane sukapokit, bet daugiau vyžų nenešiosiu. Dabar žiema ir j laukus eiti basam neįmanoma. Geriau jau kalėjimas.

Teismui neatidavė. Po dienos kitos vėl pasirodė brigadininkas ir atnešė iš pirmininko raštelį, kad man už gerą darbą paskirta premija – batukai. Tuos batukus aš galiu krautuviuje nusipirkti. Jei neturiu pinigų, tai batkus išduosią už darbdienius.

Tai va, vyža ir uždirbo batkus, bet ar tikrai uždirbo, tai parodys naujieji metai. Taip ir nusipirkau batukus iš kolchozo krautuvių už darbdienius. Jie kainavo 120 rublių, o aš pinigų visai neturėjau, tai viskas ėjo darbdieniu sąskaiton. Batukai buvo su suvarstomais auliukais, kiaulės odos ir guminiiais padais. Menka buvo ta premija, nes kiaulės oda praleido vandenį ir tuojau atkrito padai. Šitie batukai buvo pirmieji ir paskutiniai gauti kolchoze.

Visą laiką nuo atvažiavimo dienos gyvenau be kapeikos. Taip išgyvenau dvejis metus. Kartais panaudojau mainus, tik deja labai mažai turėjau ką mainyti. Komunizmas mane pagimdė antrą kartą.

Laisvųjų šalių prezidentai ir karaliai, garbūs žilagalviai senatoriai, triukšmingų parlamentų atstovai, demokratiškų politinių partijų lyderiai, nesusitupėję milijonieriai ir laisvoji pasaulio darbininkija visada privalo atsiminti, kad komunizmas iki šiol dar neatšakė užvaldyti laisvąjį pasaulį ir įvesti globalinę vergiją. Visiems reikia žinoti, kas pasakui komunistine sistema seka teroras, nekaltų žmonių žudymas ir trėmimas, vargas ir skurdas, dideli ekonominiai nepritekliai ir rusiška išklpusi vyža.

PRANAS NAUJOKAITIS

iš 7 psl.

terminologijos, literatūriniai faktai dažnai iškreipti, istoriškiems reiškiniams suteiktas skaitytojus klaidinantis aiškiniamas dėl iš rusų paimtos terminologijos (pav. Feodalinis periodas, etc.). Antitkroviškais tvirtinimais nuspalvinti puslapiai kai kada atrodo politinės propagandos dėstyumu. Iškreipti netgi knygoje paminėtų rašytojų kūrybiniai veidai (Pav. autoriai dvasiškiei). Dažnai prosovietiniai eilėkaliai, grafomanai, pristatomi plačiau už tikrus talentus. Tad tokie vilniškės laidos "Lietuvių literatūros istorijos" puslapiai ir ateityje liudys, kad knygos turinys buvo įtakojamas politinių cenzorių.

Atsigrižus į mūsų aplinką, tenka tarti, kad

1907 - 1928 metų periodas. Čia sutelkta daug stambių autorių. Treysis tomas apima Nepriklausomybės laikais išaugusius ir subrendusius rašytojus. Tai 1928 - 1944 metų laikotarpis. Paskutinysis, ketvirtas, tomas apims vadinamąją tarybinę literatūrą ir svetimuose kraštuose išaugusius rašytojus.

Veikalas bus iliustruotas: autorių atvaizdai, kartais ir tituliniai knygų puslapiai. Pav. pirmame tome yra per 50 iliustracijų. Kiti tomai numatomi dar gausiau iliustruoti.

Pirmieji du tomai jau parašyti. Pirmąjį jau spausdina Pranciškonų spaustuvė Brooklyne. Antrąjį tomą skaito leidėjų sudaryta komisija. Trečias tomas rašomas. Ketvirtajam pamažu telkiama medžiaga. Jis bus rašomas 1974 metais ir iki ateinančių metų pabaigos numatoma užbaigti. Išleidimas, žinoma, dar kiek nusitęs.

Nedidele stipendija darbą remia Lietuvių Fondas. To pat Fondo pinigais veikalą leidžia LB Kultūros Fondas. Leidėjas apytikriai nustato ir tomų puslapių skaičių, tad autorius verčiamas per daug neišsiplėsti.

-- Nuleista geležinė užolaida, nors dabar ir su plačiomis spragomis, kaip atrodo, mūsų literatūrą padalino į dvi skirtingas sroves. Laisvojo pasaulio rašytojai laisvai renkasi temas, stilius, kryptį. Niekas jų nekontroliuoja ir nevaržo. Okupuotos Lietuvos rašytojai yra komunistų partijos diriguojami.

Ta moralinė prievarta palieka stiprias žymes okupuotos Lietuvos literatūroje. Į grožinę kūrybą ten braunasi ir primestinis žargoninis publicistikos stilius, aklas rusiškųjų frazių vertimas. Ypač daug tokių kalbinių šiukšlių yra kritikos raštuose. Tad ima atrodyti, kad okupuoto krašto ir išėivijos literatūra eina skirtingais keliais. Tačiau, aš abejoju ar tuo būdu susikurs atskiros lietuvių literatūros. Juk išėivija nėra kompaktinė tautos da-

lis, o tik skeveldros, kurios tėra gyvos tik savo dvasiniais ryšiais su palikta tėvyne. Mano supratimu, tautos kultūra čia lieka nedaloma, nors ir tekanti šiame periode skirtingomis srovėmis. Tad ir literatūrinė kūryba yra vienos lietuvių tautos kūryba, nors atskirų kūrėjų kuriama skirtingose socialinėse sąlygose. Tuo pagrindu savo veikale aš imu vienatinę lietuvių literatūros istoriją. Praktiškai aš neskaldau autorių pagal jų politinės kūrybos sąlygas, imu ištiesai visą autoriaus gyvenimą ir jo kūrybą, kiek tai liečia tuos autorius, kurių gyvenimo etapai yra politinių krašto sąlygų kaitoj. Tai, kas dabar mums, įvykio amžininkams, atrodo nesuderinama, istorijos bėgyje atrodys epizodu.

Okupuotoje Lietuvoje gausus rašytojų prieauglis. Bet, dalinai, yra sąlygų išdava. Valdžia sudaro jaunesiems rašytojams palankias materialines sąlygas. Tas rūpestis tendencingas: literatūra laikoma "socializmo statybos" priemone. Valdžia verbuoja rašytojus politinei veiklai. Todėl jiems statomi kryptiniai reikalavimai, duodamos temos. Gal kiek laisviau jaučiasi lyriškai, bet ir juos smarkiai bara (net baudžia) už nukrypimus į individualizmą ir formalizmą. Įdomus reiškinys: jaunieji rašytojai savo tematikoje ir stiliuje kiek drąsesni už vyresnius savo kolegas.

Gal dėl to, kad jie jau nepajuto brutalesnio teroro, kokį pergyveno vyresnieji.

Išėivijos rašytojų prieauglis labai negausus. Išėivijos sąlygos ugdyti literatūros talentus yra nepalankios. Priaugančioji karta silpnai moka lietuvių kalbą, svarbiausią literatūros kūrimo priemonę. Ateities viltys, stebint be iliuzijų, menkos. Tačiau pajėgioji kurti išėivijos rašytojų karta taip greit dar neišmirs. Gal būt dar kelias dešimtis metų galėsime kalbėti apie literatūrinę išėivijos gyvybę. **DIRVA**

RAŠO IŠ LIETUVOS

Pas mus jau prasidėjo atostogos sezonas. Palangą suvažiuoja turistai iš visos Tarybų Sąjungos. Daug kas iš atvykstančių čia džiaugiasi. Bet yra ir tokių, kurie nori mus pažeminti... Na, mes pasiūlome jiems į Krimą važiuoti. Jiems nepatinka, kad Palangoje yra daug lietuvių.

Visokių žmonių yra. Pas mus vasaroja jauna pora rusų su dukrele iš Maskvos. Kokie jie kultūringi. Jie sako, kad nori išmokti taip gyventi ir tvarkytis, kaip mes... Jų dukrelė dažnai eina su manimi į vakarinius „pasimatymus“ (į pamaldas. Red.) Labai nori eiti. Ji 9 metų.

Jūs turbūt girdėjote, kad prieš dvejus metus mirė kompozitorius Dvarionas. Jis mirė liepos mėnesį, gegužės mėnesio vieną vakarą jis atėjo į bažnyčią ir paprašė vargonininką užleisti jam pagroti gegužines pamaldas. Tai, matyt, buvo jo paskutinis atsisveikinimas. Ir mes didžiavomės prie jo giedoje.

Pas mus nors ir birželis, bet ne šilta. Be palto – šalta. Dabar, kas vakarą giedame Švč. Jėzaus Sirdies litanią ir dar kokią giesmelę, nes lieka laiko, kol mišios baigiasi.

Daug kas iš poilsiautojų ateina į bažnyčią. Tikrai nemažai. Ir prie šoro vienas kitas užėina. Ateina vyrų ir kunigėlių ir padeda giedot.

Skuodas po karo yra visai pasikeitęs, nebeatpažįstamas. Nebėra tų pažįstamų veidų. Vieni kažkur toli toli, o kiti kur aukštai...

Dieve Dieve, koks tas gyvenimas. Prabėgo, praūžė su karais ir viskas kažkur dinga, belikę tik gražūs prisiminimai... TAIP MAŽAI, TRUMPAI PAGYVENOMAS TIKRU GYVENIMU”...

ADUTIŠKIO KLEBONO PAREIŠKIMAS

1973 liepos 16 Adutiškio apylinkės pirmininkas A. Laurinavičius pareikalavo bažnyčios raktų. Paklaustas, kokių tikslų, – atsakė „Atvažiuo didelis svečias iš Maskvos. Jis nori apžiūrėti bažnyčią.”

Šventoriuje sutikau Jus, Lietuvos TSR Religijų reikalų tarybos įgaliotinį K. Tumėną, Švenčionių rajono Vykdomojo komiteto pirmininkę Purvanekaitę, kažkokį nepažįstamą vyrą ir Adutiškio apylinkės pirmininką A. Laurinavičių. Jūs manęs klausinėjote:

1. Klausimą „Kiek ateina į bažnyčią?” atsakiau, kad nežinau, nes neskaičiuojame, kad galėčiau Jums į klausimą atsakyti, 1973 liepos 22 suskaičiavome 722 asmenis. Tik išvadų negalima daryti daug ateiti į bažnyčią negali,

nes toli, trūksta transporto ir daug kas kliudo. Štai vienas iš parapijiečių – Feliksas Kairys, veždamas mane iš ligonio, 1973.IV.14, tiesiog su ašaromis pasakojo: „Gerai padirbėjęs, nusipirkau eilutę, bet kas iš to? Jau dviejai metai, kaip ruošiuosi pirmą kartą apsilankyti ir nueiti į bažnyčią. Deja, negaliu, nes mane persekioja baimė – Jakelių tarybinio ūkio direktorius Galvydis pavasarį gąsdino: „Jei neateisi sekmadienį į darbą, negausi arklio nei arams įdirbti, nei malkoms parsivežti, nei karvei šieno, nei kombaino miežiams iškulti.”

Povilas Burokas, gyvenantis Jakelių tarybiniam ūkyje, negavo nei šieno karvei, nei premijos, tik dėl to, kad eidavo šventadieniais į bažnyčią.

P. Burokas, Steponėnų ir Trečiokų šeimos negavo nusipirkti iš tarybinio ūkio kviečių pagiginta kaina irgi tik dėl to, kad eidavo į bažnyčią.

Einantys į bažnyčią atsidurdavo gėdos lentoje.

2. Klausimą „Kiek parapijoje tikinčiųjų?” atsakiau, kad nežinau. Jau keliolika metų, kaip mums uždraudė lankyti parapijiečius – kalėdoti, o tikslų parapijiečių sąrašą galima padaryti tik belankant šeimas. Galiau pasakyti tik tiek, kad prieš karą parapijoje buvo daugiau nei devyni tūkstančiai.

3. Klausėte „Kam bus panaudotos lentos?” Bažnyčioje reikia pakeisti grindis, Jūs sakote, kad grindys dar geros. Aš įrodžiau, kad jas grybas suėdęs. Parapija be reikalo išlaidų nedaro, nes neturi pinigų.

Tuomet jūs pabrėžėte, kad bažnyčia yra valstybinis pastatas, į kurį be leidimo negalima ir vieni įkalti.

Nusavinant bažnyčią, buvo nusavintas ir prie bažnyčios esantis gyvenamas namas. Namą pastatė parapijiečių seneliai, jis visiems brangus. Tikintieji jaudinasi, kad jis liko apleistas, be globos. Taigi bažnyčios komitetas kreipėsi į dabartinius namo šeimininkus – Adutiškio apylinkės vykdomąjį komitetą. Kreipiausi ir aš, kaip nuomininkas, 1968.7.31 ir 1969.II.24d. 1970.I.28 d., 1972.VII mėn., nes lietui lyjant varva į kambarį, apgriuves. Nežiūrint, kad nuomos į mėnesį mokama 56 rb. 45 kp., namo kiauras stogas. Kaip bažnyčios komitetui, taip ir man atsakinėta, tik žodžiu: „Nėra tokios organizacijos, kuri galėtų padaryti remontą.” Keista, yra organizacija paimti pinigus, o remontuoti – nėra.

Šventoriaus tvora, ypač nuo gatvės, net kelis metus buvo apgriuvusi. Praeinančius ir pravąžiuojančius galėjo ištikti didelė nelaimė. Atsakingi rajono pareigūnai jos nepastebėjo. *Bus daug*

MŪSŲ ŽINIOS

Pagerbe mokslininką

Praeitą trečiadienį apie 15 S.P. lietuvių, priklausančių BLB Akademiniam sambūriui, Rubayat restorane priėmė iš Kalifornijos atvykusį mokslininką Arvydą Kliorę su žmona Birute.

Kliorė skaitė paskaitą Anhembi suvažiavimų rūmuose tarptautinei saulės ir planetų mokslų konferencijai. Paskaita buvo apie Pioneer IX skrydžio davinius. Jis posėdžiavo ir su tarptautinių erdvės sutarčių komisija.

Sąskridyje dalyvavo apie 500 mokslininkų iš įvairių pasaulio kraštų. Vieną pranešimą apie gyvūnų išsilaikymą kur nėra žemės traukos paruošė trys Lietuvos Mokslų Akademijos Biologijos Instituto nariai lietuviai drauge su mokslininku rusu. Tačiau nebuvo galima patirti, ar tame mokslininkų suvažiavime buvo ar nebuvo atstovas iš Lietuvos, nes konferencija neparuošė dalyvių sąrašo.

Ką pasakojo p. Kliorė

Vakarienes metu dr. Kliorė, dirbąs Jet Propulsion Laboratorijose apžvelgė savo ir kitų darbą erdvės tyrimuose. Jo paties sritis yra tyrinėti radio bangomis kitų planetų atmosferas, jų sudėtį, tirštumą, temperatūrą, spaudimą ir kitas fizines bei matematinės ypatybes. Ligi šiol jo penkių asmenų grupė per 12 metų tyrinėjo Marsą, Venerą, Jupiterį, Merkurą ir Saturną. Užskridęs už planetos kitos pusės, erdvėlaivis paleidžia radio bangas. Tos bangos ar spinduliai, grįždami į Žemę per planetos atmosferą, pakeičia bangos ypatybes ir iš jų pakeitimų kompiuterių pagalba, gaunamos reikalingos išvados.

Pasipylė daugybė klausimų ir bendrų, ir liečiančių dro. Kliorės mokslinį darbą. Lietuvis mokslininkas yra dalyvavęs įvairiuose panašiuose suvažiavimuose su paskaitomis kitiems mokslininkams Japonijoje, Š. Amerikoje, įvairiuose Europos kraštuose ir Maskvoje. Lietuvoje skaitė paskaitas tris kartus.

Erdvių tyrinėjimai prasidėjo kariškiems reikalams. Bet dabar esą, nemaža dalis tyrinėjimų neturinti praktiškos naudos. Tyrimai esą grynai mokslinio pobūdžio, nors mokslo vyrai tikisi gautomis žiniomis apie planetas pasinaudoti Žemės išsivystymui, sudėčiai ir jos istorijai nustatyti.

Apie sovietus

Vertindamas Sovietų Sąjungos erdvių mokslus p. Kliorė pastebėjo kad sovietai išsiunčia raketomis sunkesnius svorius, negu JAV-ės, bet jų mokslinis lygis ir erdvėna

skridimai ne visada sėkmingi. Li šio erdvės tyrimuose pasižymi šie du kraštai ir dar Europos erdvės konferencija, kurioje dalyvauja visos Vakarų Europos valstybės.

Apie gyvybę

Ar yra gyvybės kitose planetose ar sistemose? Mokslininkas at sakė, kad mūsų Saulės sistemoje dabar nėra gyvybės jokioje kitoje planetoje. Gal kada anksčiau ir buvo, bet ir tai nėra tikra. Vienos planetos yra per arti Saulės, todėl per karštos, kitos per toli ir todėl per šaltos gyvybei išsilaikyti. Žemė sukasi aplinkui Saulę kaip tik gyvybei tinkamoje vietoje. Kitose se Saulės, sistemose greičiausia yra gyvybės, ar net ir protaujančių sutvėrimų, bet su jomis susisiekti būtų labai sunku. Viena, kad artimiausia planetų sistema yra už keturių su puse šviesos metų. Kol ten paliestas signalas nueity, ar ik nuskristų erdvėlaivis ir sugrįžtų praėitų kartų kartos; antra, gyvybės laikotarpis nebūtinai būtų tas pats, nebūtinai sutaptų su protaujančiais gyvūnais Žemėje. Pav. kol per 100 tūkstančių metų signalas nueity kiton sistemon ar kitos sistemos planeton ir per kitus 100 tūkstančių metų sugrįžtų, Žemėje galėtų būt nebelikę technologinės civilizacijos, kurie tveria vos 50 metų.

Kliorė mano, jog po 10 ar 20 m. astronautai galėtų skristi į kitas mūsų Saulės sistemos planetas. Ke lionė trukty nuo 9 iki 15 mėnesių į vieną pusę. Dabartinė technika dar nesuradė būdų kaip labai padidinti greitį.

Arvydas ir Birutė Kliorės aplankė ir kitus P. Amerikos kraštus, nors kelionėje teuztruko porą savaitių. Laisvesniu laiku pasinaudojo susipažinti su S. Paulo apylinkių lietuviais ir apžiūrėdami jdomesnes vietas. Iš Rio de Janeiro išscrido Venecuelon šios savaitės pradžioje.

Kartą, pamokos metu mokytoja, egzaminuodama jaunuolį, tarp kitko paklausė:

— Iš kur žmogus, jeigu nepatinka, nebegali išeiti?

— Iš pragaro ir iš Sov. Š-gos,
— atsakė jaunuolis.

Žaidė lietuvis

Sovietų Sąjungos krepšinio rinktinėje, kuri liepos 4 nugalėjo Brazilijos komandą pasaulinėse pirmenybėse San Juan mieste, žaidė Modestas Paulauskas, įmetęs 19 taškų. Paulauskas vienas žymiausių Lietuvos sportininkų.

MŪSŲ ŽINIOS

PERSKAITYKITE 1 ir 3 PUS-
LAPIUOSE STRAIPSNĮ „RIMTI
REIKALAI ZELINOJE“

Svarbus JK posėdis

Ši penktadienį, liepos 12, 20:00 val. Vila Zelinos jaunimo namuose kviečiamas trečiasis visuomenės atstovų posėdis Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso reikalais. Kaip ir ankstyvesniuose posėdžiuose, kviečiami dalyvauti organizacijų ir įstaigų atstovai, BLB bairių atstovai, lietuviai iš kitų miestų ir visi, kurie šiuo reikalu domisi ir sielojasi.

Posėdyje organizacijos, kurios dar to nepadarė, praneš savo atstovus, įeinančius į Brazilijos Jaunimo kongreso komitetą. Tikimasi išrinkti ir komiteto prezidiumą valdybą. Paštu, asmeniškai jau išsiųsta arba posėdyje bus įteikta JK ruošos schema ir pranešta apie jaunimo studijų dienas, įvykusias pereiną savaitgalį.

Paminėjo „Rūtelę“

Luošųjų vaikų institutas „Pequeno Cottolengo de Dom Oriene“ savo leidinio 119 numeryje plačiai aprašo „Rūtelės“ tautinių šokių pasirodymą šioje preiglaudoje. Atspausdino didelę šokėjų fotografiją ir antrą, kun. H. Šulco pasikalbėjimą su vaikais, kurių vieni sėdi kėdėse su ratais, kiti su kriukiais. Šalia aprašytos popietės, kurios dainos ir šokiai pralinksmino „Cotolengo“ mažus gyventojus, dar įdėti Roberto Jono Saldžio ir Klaudijaus Butkaus įspūdingai apie šią prieglaudą.

Paskyrė knygų

Tėvų jėzuitų biblioteka pereiną savaitę praturtėjo „Aidų“, „Kario“, „Dirvos“ ir kitų leidinių rinkiniais, paskirtais p. Bačelienės, ir knygomis bei kitais leidiniais, atiduotais p. Algirdo ir Halinos Mošinskių

JAUNIMAS STUDIJAVO

Sta. Isabel vasarvietėje, Jono ir Aldonos Valavičių svetingoje sodyboje, 26 mūsų mergaitės ir vaikinai svarstė ne tiek konkrečius Jaunimo kongreso reikalus, kiek esminiai svarbius mūsų lietuviškojo gyvenimo dalykus.

Penktadienio vakarą praleido draugiškai kalbėdamies ir šildydami priėmimo, nes temperatūra nukrito iki 5 laipsnių. Adelė Baltrušienė, maloni jaunimo šeiminkė, parūpino valgių ir karštos arbatos šalčiui atlaikyti.

Šeštadienio rytą Alfonsas D. Petraitis pradėjo dviejų pasikalbėjimų junginį apie sistemingą veiklos planavimą pagal PERT sistemą, kuri aiškiai numato, kas, kur, kaip, kodėl ir kada turi būti padaryta. Ši sistema buvo pritaikyta temai: kaip įtraukti daugiau Brazilijos lietuvių į lietuvišką veiklą. Petraičio padedamas, jaunimas susidarė planą, pagal kurį nuo liepos mėn. galo, stengis lankyti įvairius bairus lietuviškų pamaldų proga, siuntinėti laiškus ir kt. informuodami apie Jaunimo kongresą, įvyksiantį 1975 m. pabaigoje ir 1976 metų pradžioje.

Studijų programa nebuvo per daug perkrauta. Po trijų valandų diskusijų buvo proga ir pasimaudyti, ir pasigėrėti šilta saule ir gražia gamta.

Vakarė jaunimas svarstė: ką ir kodėl norėtume ir turėtume žinoti apie Lietuvą. Daugelis prisipažino stokoja žinių apie dabartinę Lietuvą. Ilgesnės diskusijos išsivystė dalyviams teiraujantis apie Lietuvą, ypatingai paklausus: „Kodėl dalyvauji lietuviškoje veikloje, lietuvių organizacijose?“

Apie 22:30 valandą prasidėjo šv. mišių auka už Kongreso pasisekimą, už visus prisidedančius darbu prie jo suorganizavimo, už šios vasarvietės šeiminkus, užleidusius vietą jaunimui, už tėvelius. Mišios buvo prie liepsnojančios ugnivietės-židinio, žvakių šviesoje.

Sekmadienio rytas

Jaunimas aptarė „Kaip lietuvių kultūra išlaikoma ir ugdoma išeivijoje?“ Kilo klausimai apie lietuvių kalbą, papročius šeimoje, taut. šokių, dainos, chorų, teatro, lietuvių kultūros apimtį, bei reikšmę.

Labai gyvas diskusijas sukėlė paskutinis Algirdo Silesoraičio, BLB Valdybos pirmininko, prarastas pokalbis. Kaip geras advokatas, jis kone kiekvieną išklausinėjo, pradėdamas klausimu: „Ar viskas padaryta, ar daroma, kad lietuvių ir Lietuvos vardas būtų plačiai žinomi brazilų visuomenėje? Ko trūksta? Ką reiktų čia daryti?“

Apie universitetų studentus Kanadoje papasakojo Gąbija Juozapavičiūtė iš Toronto, paminėdama lietuvių klubus,

Šio „Mūsų Lietuvos“ numerio

GARBĖS LEIDĖJA

Gimtadienio Proga

PETRONĖLĖ KATILIENĖ

Jai nuoširdžiausia padėka ir geros kloties linkėjimai.

M. Lietuvos Administracija

Lietuvos diena, pabaltiečių draugijas ir seminarus Kanadoje

Šeštadienio vakarą ir sekmadienį po pamaldų dalyviai pasisakė, kaip jiems patiko, ar nepatiko tos studijų dienos. Vienbalsiai visi pasisakė esą labai patenkinti. Sekanti studijų dieną numatyta Mookoje, rugpiučio 11 dieną.

Išvyko į stovyklą

Stovykloje „Žalia girelė“, Sta. Isabel miestelyje, šią savaitę iki ateinančio antadienio stovyklauja 25 vaikai su 9 vadovais. Stovyklautojai iš S. Paulo išvyko liepos 8 dieną. Tėvai ir kiti kviečiami atsilankyti stovykloje sekmadienį, liepos 14 d., pradėdant nuo 10 valandos. Mišios bus 11 valandą. Po pietų vaikų programa – dainos, tautiniai šokiai, žaidimai.

Stovyklon važiuoti Via Dutra iki Sta. Isabel, pervaziuoti miestelį sekant „Represa“ strėles iki pat 75 kilometro kelnių į Igaratá; pasukti kairėn ties krautuvėle, važiuoti dar 1 km iki p. Valavičių sodybos, kur bus matomos vėliavos ir vaikai. 75 kilometras yra prieš pat trečią tiltą už Sta. Isabel. Stovyksiantieji tėveliai ir svečiai prašomi atsivežti savo valgi, nes stovykla turi maisto tik stovyklautojams. Stovyklautojai sugrįš namo liepos 16 dieną po pietų.

UŽSIMOKĖJO UŽ M.L.

Po 36 kr. Vera Lucia Monteiro Gutparakis.

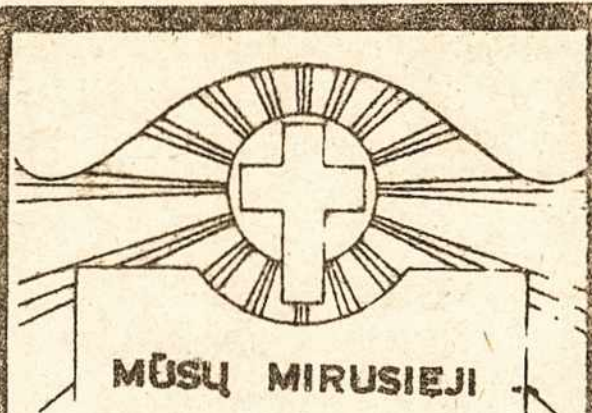
40 kr. Antanas Sasnauskas

50 kr. Elzé Vaicaitienė

180 kr. Petronėlė Katilienė.

Jiems ir joms nuoširdžiai dėkoja
Administratorius

LIETUVIŲ, LATVIŲ, ESTŲ PARODOS ATIDARYMAS BUS RENKTADIENIŲ, LIEPOS 19 D. 19 VALANDĄ, PRAGA ROOSEVELT, PRIE CONSOLAÇÃO BAŽNYČIOS.

Liepos 4 d. mirė a.a.

ONA STANELIENĖ

55 m. amžiaus ir neilgai sirgusi. Kilus iš Spitrėnų kaimo, Utenos parap. Brazilijon atvykus 1927 metais, iš pradžių gyveno interiore, vėliau Mookoje, pagaliau Morumbi.

Liko dukté Ona ir trys vaikaičiai ir trys seserys.

Pašarvota šv. Kazimiero parapijos salėje, kur prie karsto Petras Daugintis atlaikė mišias liepos 6 d. ir paskui nulydėjo į Quarta Parada kapines.

Setintos dienos mišios bus Šv. Kazimiero parapijos koplyčioje

MIRUSIUJŲ ATMINIMAI

Šv. Kazimiero parapijoje liepos 10 d., 7 valandą, ketvirtų mirties metinių mišios už a.a. ONA STANKEVIČIENĖ, užprašė sesuo). Marija Bras lauskienė.

Sekmadienį, liepos 14 dieną, 17 valandą, trisdešimtos dienos mišios už a.a. ANTANĄ RALICKĄ ir už a.a. ONA STANKEVIČIENĖ. Giedos „Aušros“ choras, kurio abu vėlioniai buvo uolūs nariai.

Giminės ir pažįstami maloniai kviečiami dalyvauti

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

GUARDA-CHUVAS DE TODOS OS TIPOS, PARA HOMENS, SENHORAS E CRIANÇAS, MINI-SOMBRINHAS, TIPO ITALIANO E ALEMÃO.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Inscr. Estadual: 104.519.517

C. A. C. 60.882.909/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones: 274-0677 - (Res. 274-1886)
São Paulo

MŪSŲ LIETUVA

NOSSA LITUANIA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP

Diretor responsável
ANTÔNIO AQUINO
Redator: Jonas Kidykas
Administrador: P. Daugintis

METINĖ PRENUMERATA: 36 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 170 kr. Paskiro numerio kaina: 70 centavų. Užuojautos ir sveikinimai nuo 10 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti „Pedro Daugintis“ vardu.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy, pertvarko savo nuožiūra. Nenaudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. L aikraštis spausdinamas antradienį. Todėl vietinės žinios ir pranešimai 9 - 10 puslapiams redakcijai įteiktini ne vėliau, kaip iki pirmadienio pietų.